Ч. II… Четвер 27. лютого 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня; крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ:
Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-30
РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Німецькі підводні човни

затопили 250.000 тон анґл. торговельного тонажу

БЕРЛІН, 25. II. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Німецькі підводні човни заатакували морський транспорт під сильним конвоєм і підчас численних завзятих атак затопили **125.000 тон,** в тому один помічний кружляк. Транспорт під конвоєм знищено. Підводні човни діяли в тому самому часі також успішно на **Атлянтику** й знищили велике число ворожих торговельних кораблів під конвоєм, між ними один великий пароплав-цистерну, загальної містоти **83.000 тон.**

Воєнні кораблі затопили **25.000 тон** ворожих торговельних кораблів. Один воєнний корабель на океанах підвищив цифру затопленого ворожого тонажу з 131.000 на **151.000 тон.** Таким чином сама тільки воєнна фльота зменшила ворожий торговельний тонаж на **понад чверть міліона тон.**

У вечірніх годинах 23. II. німецькі боєві літаки затопили на **Середземному морі** на північ від **Дерни** військовий транспортовий корабель містоти 4.000 т. і ушкодили дальший великий транспортовик так важко, що він задержався на хвилях, палаючи.

Внаслідок непогоди 24. II. збройну розвідчу акцію над Анґлією переведено тільки в невеликих розмірах. Ушкоджено влучно бомбою один торговельний корабель біля східнього побережжя Анґлії.

Минулої ночі німецьке летунство спричинило пожежі ганґарів і сховів на летовищах **Східньої Анґлії.** Поодинокі боєві літаки бомбардували портові обєкти в **Гервич, Айпсвич і Ексмавт,** та докові обєкти в **Лондоні.** Ворог не налітав ані вдень, ані вночі на Німеччину. Поодинокі анґлійські боєві літаки атакували вечором одну пристань на зайнятих теренах, без матеріяльних шкід. Протилетунська артилерія зістрілила один ворожий літак.

У великій перемозі підводних човнів особливо відзначилося човно капітана **Лемана-Вілленброка з 55.600** тонами затоплених кораблів. Цей капітан знищив у короткому часі **125.580 тон** ворожих торговельних кораблів.

Успішна атака на Середземному морі

РИМ, 26. II. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

На **грецькому фронті** звичайні боєві дії. Незвичайно несприятливі атмосферичні умовини обмежили дії італійського летунства. Вернулися 3 літаки, про яких вчора повідомлено, що вони пропали.

В **Північній Африці** звичайні дії італійських швидких змоторизованих кольон і летунства. Ворог продовжує свій натиск на **Джарабуб.**

Ескадри німецького летунського корпусу заатакували ворожий конвойований транспорт на **Середземному морі.** Вони затопили один ворожий корабель, містоти 3 до 4.000 тон. і ушкодили ще один корабель, містоти **15.000 тон,** що був навантажений військом.

Ворожі літаки налітали на **Триполіс.** При тій нагоді ранили кілька осіб і спричинили невеличкі матеріяльні шкоди.

У Східній Африці вдалося ворогові після кількох днів боротьби перейти в кількох місцях ріку в країні **Джуба** і вдертися на лівий беріг. На інших частинах фронту місцеві бої.

Де Валєра заперечує

ЗГОДУ ВІДСТУПИТИ АНҐЛІЇ БАЗИ.

ДАБЛИН, 26. II. — У звязку з повідомленням лондонського „Дейли Телеґраф" з Лісабони, що **Вендел Уілке,** вертаючись з Анґлії, заявив у Лісабоні, немов би він у розмові з премієром Ірляндії **Де Валерою** мав враження, що цей змінить своє становище щодо Анґлії, — всі даблинські часописи приносять **заперечення Де Валери.** „Дейли Телеґраф" повідомляв, що на думку Вендела Уілке — Де Валера навіть сказав, що хоче переглянути ще раз справу відступлення ірляндських баз для Анґлії. Де Валера заявив на те, — як подають даблинські часописи — що він не вірить, немов би Уілке виніс таке враження з розмови з ним, бо до того не має **ніяких основ.**

Всенароднє голосування в Румунії

БУКАРЕШТ, 26. II. — **Ґенерал Антонеску** взиває до всенароднього голосування в дні 2. березня ц. р. Румунський нарід повинен рішити про те, чи одобрює, чи відкидає спосіб виконування влади ґен. Антонеску. **Право голосування мають усі румунські громадяни, що покінчили 21 літ. Жиди не мають права голосування.**

Анґлійці не хочуть признатися

БЕРЛІН, 26. II. — Анґлійська пресова агенція Ройтера називає видумкою повідомлення про затоплення багатьох британських кораблів загальної містоти **215.000** тон. Згадані кораблі пішли на дно внаслідок боєвих дій німецьких підводних човнів і одиниць **воєнної фльоти** впродовж **двох останніх днів.** Про те повідомив у своїй останній **промові** з 24. II. канцлер Гітлер.

Дві промови й одна весна

Краків, 26. лютого 1941.

Одного дня промовляв Дуче, другого Фірер. Оба використали нагоду роковин, звязаних з історією фашистівського руху в Італії та націонал-соціялістичного в Німеччині, щоб знову навязати безпосередній звязок із своїми народами, знову заявити прилюдно своє »кредо« та знову переконатися про глибоку відданість та безмежне довіря рідних мас до них — державних керманичів та національних вождів. І знову почули ми про нерозривні звязки ідеольоґії, спільноти інтересів та братерства зброї між Німеччиною та Італією та знову з уст обох тих чільних постатей нашого століття впали слова глибокої віри в остаточну воєнну перемогу. В перемогу вже дуже недалеку.

»Надходить весна, та весна, що її приходу всі ми чекаємо, — знову прийдуть часи, що дозволять помірятися силами« — казав буквально Адольф Ґітлер, уже цілком недвозначно заповідаючи вибух нових великих боїв уже в найкоротшому часі. »Тепер надходить весна« — на ту саму нуту говорив Беніто Мусоліні й запевнив своїх слухачів та з ними ввесь світ, що »прийде добра погода, і то в усіх 4-ох сторонах світа«. Оба промовці не плавали на облаках уяви: Фірер казав про давні ворожі рахунки та нові надії і не промовчував, що черговий — останній — етап війни буде звязаний знову »з усіми страхіттями війни«. А Дуче виразно й без соромливих серпанків згадав про деякі хвилеві успіхи анґлійців на африканському фронті. Але той тверезий тон промов іще дужче підкреслював арґументи, чому оба промовці можуть і мусять рахувати на свою перемогу. Особливо німецький канцлер і головнокомандуючий німецькою збройною силою виступив з ревеляцією чисто військового характеру: що останній час німецька армія використовувала передусім на вишкіл нових високо-бойових кадрів моряків для війни підводними човнами, що зимою вони — ті човни — **брали участь у морських боях тільки у дуже обмеженому розмірі та що щойно тепер розпічнеться та війна на добре.** »У найближчому часі анґлійці переживуть ще більш далекосяжні події!« Коли пригадаємо собі дійсність, яка приходила після подібних попередніх заяв тої самої людини, то будемо знати, що такі слова — це не пуста чванькуватість: це заповідь, вагітна подіями жаху, знищення і смерти.

Очевидно, ситуація Німеччини, як провідного військового й політичного чинника, трохи інша, ніж Італії, і промова німецького Фірера мала теж більше суто політичних мотивів. З історичної перспективи це справді надзвичайно знаменна пригадка, що »дуже рідко міг якийнебудь політик виступити перед тою самою публикою **з тою самою програмою,** що її проголосив 21 рік тому«. Цікавий уступ промови, що каже про **два** европейські перевороти, що струснули підвалинами життя европейських народів і всіх дотогочасних понять, — фа-

шистівську й націонал-соціялістичну революції, з якими демократичний світ і надалі не хоче рахуватись, як із непереможними фактами. А сягаючи до основ сучасної економіки, канц. Гітлер підкреслив, що »народи не можуть на довгу мету вести односторонніх інтересів«. Та під усіми своїми міркуваннями й твердженнями зробив один підсумок: надходить весна, а з весною знову забере голос наймогутніша армія, яку колинебудь бачив світ!

Коли ж це буде? Ах, сьогодні чейже вже 26. лютого, а березень уже весняний місяць, а 21. березня це вже зрівняння дня з ніччю. Весна вже ось-ось, і всі недовірки матимуть уже направду дуже швидко нагоду перевірити сутній зміст обох виголошених позавчора промов.

Не занедбуймо фахового вишколу

Восени минулого року зявилось було кілька статтей на теми фахового вишколу молоді, які піднесли на деякийсь час зацікавлення цією справою. Треба зазначити, що фаховий вишкіл молоді зацікавив більше наше село, ніж місто. Відгукнулись на цю справу в першу чергу батьки селяни й своїми дітьми заповнили ті школи, які повстали з великим трудом. Міське населення, передусім наша інтелігенція, і далі, на жаль, зберегла у відношенні до фахових шкіл нехіть і резерву. І хоч повстало кілька фахових шкіл уже з наближенням до середнього типу — то ними наша інтелігенція майже не зацікавилася. Ще найбільше мають успіх торговельні школи, мабуть тому, що торговля — це „панське" дещо заняття, тоді, коли вже, наприклад, технічна або слюсарська школа виховує лише, на думку декого, ремісників, а школа домашнього господарства кращих служниць.

Цей підхід до фахового шкільництва, якого б то не було фаху є надзвичайно шкідливим залишком колишньої польської шкільної системи і усієї виховної прапаганди. Ще ніяк не може призвичаїтись наш загал до того, що є на світі середні фахові школи, які дають дитині той самий розвиток і виховний зміст що й кожна інша середня школа, тільки з більшим фаховим вишколом у якомусь одному напрямі.

Сьогодні можемо вже мати перегляд наших фахових шкіл, які почали вже науку у цьому шкільному році. Мало їх і мало дітей в них, хоч і могло бути далеко більше й шкіл і дітвори. Як кожний початок є тяжким, так і всі школи, що повстали, мають багато перешкод до переборення. Одною з найголовніших перешкод є відсутність відповідних учителів та учительок, що мали б відповідні кваліфікації. Якщо навіть і були місцевості, де така школа могла б рахувати на успіх серед населення, коли були навіть випадки, де батьки домагались певного типу школи, перешкодою була відсутність відповідних учительських сил. Невідкриття такої школи викликало невдоволення і знеохоту й у дітей і в батьків, а в майбутньому це може мати прикрі наслідки.

Для нашої жіночої молоді відкрилась можливість уже в цьому році вступати до однорічних шкіл домашнього господарства, які є першим ступенем усіх жіночих середніх фахових шкіл. Є це школи основні, до яких приймають лише по семиклясовій народній школі, а без яких не може дівчина вступити ні до школи садівничок, ні до школи готелярського промислу та ін. Помилково дехто зараховує цю школу до шкіл сільсько - господарських: вони такими зовсім не є. Всі дані промовляють за тим, що ті саме школи матимуть у нас згодом серед жіночої молоді найбільший успіх і будуть найпотрібнішими, коли схочемо вишколювати жіночу молодь і в інших жіночих фахах. Зрештою вже саме навіть закінчення однорічної такої школи відразу дає дівчині фах у руки чи то для власної потреби, чи й для заробітку.

На жаль, відкриття більшої кількости тих шкіл було в цьому році неможливе саме внаслідок відсутности учительок, які б мали потрібні кваліфікації і хоч навіть платня в тих школах є більша, ніж у школах народніх — учительок нема.

Звернули на це увагу і шкільні німецькі власті і радо пішли назустріч ініціятиві УЦК та організують державний тримісячний курс для перевишколу і дошколу учительок для шкіл домашнього господарства. На курс прийматимуть: учительок народніх шкіл, які б хотіли прийти до шкіл домашнього господарства, а не мають відповідної чисто господарської підготови. Можуть також на цей курс вчащати й ті, що мають гімназийну чи семінарійну матуру, як ще не учителювали, далі і ті, які мають семиклясову народню школу, але мають господарську теоретичну чи практичну підготову. Кандидатки складатимуть відповідно їхній освіті вступний іспит. Вік кандидаток між 21 і 40 роком життя. Курс платний 40 зол. місячно за саму науку. Відбуватиметься той курс правдоподібно в Ярославі. Всі запити в цій справі треба спрямовувати до УЦК у Кракові.

Ця нова можливість для нашого жіноцтва має бути вповні використана, якщо хочемо, щоб у майбутньому наш фаховий вишкіл жіночого доросту ніщо не спиняло. Це інтерес не тільки окремих одиниць, але всього нашого загалу, цього вимагає господарське і здорове добро нашого народу, краще завтра всієї нашої нації.

Д-р Харитя Кононенко.

——o——

Світова преса

з приводу промови Фірера

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ЮГОСЛАВІЇ

БІЛГОРОД, 26. II. — Югославянські радіовисильні передавали понеділкову промову Фірера. Вона зробила велике враження в білгородських політичних кругах. Вся югославянська преса подала промову **канцлера Гітлера під великими наголовками.** Чільні щоденники — „Політіка" і „Време" зазначують, що 1941 рік буде **рішальним роком.**

ШВЕЦІЯ ЗАЗНАЧУЄ ПЕВНІСТЬ ПЕРЕМОГИ

ШТОКГОЛЬМ, 26. II. Також і шведська преса передала промову Фірера як одну з **найбільших сензацій.** Щоденник „Свенска Дагблядет" особливо підкреслю думку Фірера, що золотий стандарт не переможе і що Німеччина може поставити проти Англії цілу Европу. **„Свенска Дагблядет"** зясовує у дописі з Берліна повну певність перемоги, що нею пройнята промова Фірера.

І РУМУНІЯ ПЕРЕДАВАЛА ПРОМОВУ ФІРЕРА

БУКАРЕШТ, 26. II. — Румунське радіо вперше передавало повний текст промови **Фірера в німецькій мові.** Особливо друга її частина зробила величезне враження у тих місцях, де канцлер Гітлер говорив про подвиги німецького вояка і де заповідав дії найближчих місяців.

ВІДГУКИ ПРОМОВ ФІРЕРА В ЕСПАНІЇ

МАДРИД, 26. II. — Таксамо і мадридська преса помістила промову **Фірера як справжню сензацію дня на першому місці. Заголовки і підзаголовки подали еспанські щоденники у цитатах з промови Фірера.**

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ВВАЖАЄ ПРОМОВУ ФІРЕРА ПІДГОТОВОЮ ДО НАСТУПУ

ТОКІО, 26. II. — Вся японська **преса** помістила промову **Фірера на передових** місцях. Щоденник **„Токіо Нічі-Нічі"** пише, що вже наближається день знищення Англії. Німецькі воєнні дії **приймуть з весною рішальний зворот. Війна на морі** дійде з весною до свойого вершка. Щоденник **„Кокумін Шимбун"** вважає промову Фірера підставою **нової великої офензиви.**

МОСКВА І ПРОМОВА ФІРЕРА

МОСКВА, 26. II. — Також і совітська преса віднеслася з великою уважливістю до промови Фірера, що її поширила преса й радіо. Совітські щоденники зясовують ті місця промови, що торкаються німецької закордонної політики й взаємовідносин з Італією. Слова Фірера про морську й летунську війну та блькоаду Англії наводять совітські часописи дослівно. Особливо підкреслюють ті місця промови Фірера, що вяжуться з війною підводними човнами на весні.

ПРЕСА З ПРИВОДУ ПРОМОВИ МУСОЛІНІЯ

БРАТИСЛАВА, 26. II. — З нагоди промови **Мусолінія** словацька преса зазначує, що всі надії Англії зломити Італію тепер що менше оправдані, як колинебудь. Незабаром Англія відчує силу Італії. До життєвого потенціялу Італії долучилася ще невблагана ненависть до Англії. **„Сльовенська Політіка"** зазначує, що Італія має тепер подвійно збільшену охоту боротися. Вона стоїть на боці непереможної німецької збройної сили й готова до великих рішень.

БУЕНОС-АЙРЕС, 26. II. — Всі арґентинські щоденники присвятили багато уваги промові Мусолінія. Всі щоденники помістили її на перших місцях. Чільні пресові органи підкреслили у заголовках запевнення Дуче про перемогу Італії

Українознавство й школа

Українознавство — це знання про Україну й український нарід в усіх проявах його життя в минулому й сучасному. Українознавство обіймає українську мову, літературу, історію, землезнання, етнографію, господарське життя, технічні досягнення й ін. галузі знання, які є змістом культури народу. На українську культуру мусять спиратися виховні й научні пляни нашої школи. Нові напрямні навчання змагають до того, щоб у школі виховати дітвору на свідомих, творчих, сильних, захоплених духом героїзму громадян, отже ця нова школа визнала культуру народу, як підставу виховання й навчання. Ми опинилися в щасливішому положенні тому, що маємо свою рідну школу, в якій саме праця наставлена в тому напрямі, щоб виховати молодь в національному дусі через пізнання нашої великої старої культури.

Наші програми беруть під увагу здобутки глибоко-продуманих педагогічних напрямів. Обовязком нашого вчительства застосувати їх у шкільній праці. Навчання починається від дошкілля чи народньої школи, в яких саме формується й защіплюється дітворі перші ідеали. Ця праця назовні не ефектовна. Процес освідомлення відбувається незамітно, але ствердженo, що думки, що їх вщеплено, чи хоч би вони дістались до підсвідомости дитини, розвиваються у відповідних умовинах. Отже процес того розвитку природний, такий, як у деревника, яка росте під доглядом фахівця-огородника, який знає, що іноколи незначне припізнення, або мала помилка є шкідлива. І цих помилок у нас не може бути.

Обовязком учительства відповідними до психіки дітвори методами защепити й розвинути любов до своєї культури, влекщити пізнання її величі, а тоді кожна дитина стане свідомим членом нації. Рідна школа, яка має національний характер, сповнить це завдання. Виховає свідомого громадянина, який навіть відірваний життєвими умовинами від свого матірного пня, на чужині, не затратить звязків із своєю батьківщиною і свідомости кровної спільноти.

Василь Понятишин.

—o—

Вечір народньої ноші в Ярославі

Стихійним руслом пливе наше життя в межах Ген. Губернаторства. Ще не прогомоніли відгуки лемківських пісень на Вечорі народньої ноші в Сяноці, коли вже Ярослав проголосив виставу народнього мистецтва. Посяння має взагалі поважне надбання в цій ділянці. У Перемишлі жили й діяли сестри Кульчицькі й защепили тут уже давно зрозуміння для цих справ. Але в Ярославі вистава відбувається вперше. Ярослав узагалі був на межі українських культурних впливів і культурні почини докочувались сюди лиш слабо. Тим більше подивугідний тепер живий розквіт нашого культурного життя у цьому надсянському осередку.

Вистава зібрала велику кількість експонатів із цілого Посяння. Дві великі салі заповнені були вишивками у різних видах. Церковні ризи, скатерті, подушки, завіски, настільники розложено по столах та стільцях. На стінах висіли килими, деякі дуже добірні. Окремий столик був із гуцульською різьбою, другий із чорним мальованим деревом, третій із керамікою. Все було може замало переглядне й завеликий натиск покладено на кількість, замість на якість. Але це звичайно буває так при перших виявах, що великий запал не дозволяє холодно обмірковувати ефекту.

Особливістю вистави були дві невеличкі кімнатки поруч великих саль. Тут влаштовано зі смаком модерну кімнату в українському стилі, а в другій справжню сільську хату. Цей задум дуже добре завершував виставу. Особливо сільська світлиця з жердкою, барвними пішвами та старим свічником викликувала милу атмосферу нашого покутського або гуцульського села.

Окреме місце займали тут роботи, виконані на недавньому курсі вишивок. І курс і вистава залишать свій слід в Ярославі, бо відвідувачів було багато, особливо з довколичних сіл. Завершенням вистави був вечір народньої ноші, влаштований 23. лютого ц. р. Почин цей ще більш сміливий тут, де довкілля позбавлене зовсім давнього народнього побуту. Здавалось, що ледви чи можна буде в такій околиці щось цікаве роздобути. Та ініціятори вечора завдали собі труду й відгребли зі старих скринь цікаве народнє вбрання. Ба, їх зусилля пішло так далеко, що крім своєї околиці показали ще вбрання й інших наших земель. Справді, нелегко в теперішніх обставинах показати одяг поліський, покутський чи гуцульський.

Програма вечора складалася з точок, виконаних інтелігентськими силами. Тимто й не мала вона безпосередности справжнього сільського вияву. Але виступ був дбайливо підготований, і ця пошана до нашого народнього побуту діяла й на глядача.

У вступному слові пояснила значіння вечора інж. Л. Бурачинська по українськи й по німецьки. З черги слідували зразки української музики — п. Чижик відограв »Шумку« Левицького, а п. Наталка Ярка відспівала низку українських пісень. Дальше прийшов діяльог гуцула з лемкинею (пп. Андрохович і Дзямба), закінчений гуцульськими співанками (п. Ярка). Гурт лемків відтанцював Карочку — танок, що недавно тому мав такий успіх у Сяноці. Закінчився вечір гуцульським арканом, що його відтанцювала група молодих хлопців.

Та з строїв звернула на себе увагу група зі села Святе в Ярославщині. Прегарні темносині сукмани й химерно зазиті чуби мали щось достойне в собі, зовсім на зразок давніх історичних одягів шляхти, чи міщан. Жаль, що ця група не вивела якогось обряду. А то й Ярославщина могла б дати щось зовсім своєрідне. Далеко більшим осягом був би такий первісний вияв Посяння, як танок лемків, що вже себе проявили недавно в Сяноці.

Та назагал вечір залишив дуже гарне враження. Ті, що бачили передвоєнні вечори, віджили в споминах, а ярославці відчули, які широкі можливості є перед їх околицею. Чужинців захопила імпреза своєю барвністю. Мабуть прийдеться вечір повторити в неділю 3. березня ц. р.

Л. Б.

—o—

— **НІМЕЦЬКО-РУМУНСЬКА** співпраця змагає до повної перебудови румунського хліборобства, щоб якнайкраще використати велитенські природні багатства Румунії. Реорганізація й раціоналізація вимагає технічного управлення хліборобства, що його може дати тільки Німеччина своїми машинами й фахівцями.

— **ФОН РІБЕНТРОП**, німецький міністр закордонних справ, прийняв нового японського амбасадора Гірошія Ошіму.

— **ГРАД БОМБ НАД СВЕНСІ.** Англійська інформаційна служба повідомляє, що німецька повітряна атака на Свенсі з пятниці на суботу була одною з найсильніших. Майже без перерви спадав град запальних і розривних бомб.

БОГДАН ЛЕПКИЙ 29)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

„Тихо вже, тихо! Не бійся, не кину тебе", — заспокоював жінку Улас. — „Причепилася, як мазь до ходака, і відчепити годі... А хотілося б ще хоч раз погуляти по давньому та послухати, як кулі свищуть і як шаблі дзвенять. Ех, як хотілося б!"

„Мамусю моя рідна!" — скрикнула Устя. — „Не бачили ви борця, то подивіться! Та це такий козак, що його і тручати не треба, бо він сам упаде. Що? Ні?" — насміхалася. „Куди йдеш, Йосю?" — приговорювала. — „На війну". „А чого так рано?..." „Бо може сце кого вбю..." „А як він тебе?..." „Ну, або я йому сцо винен?..." Ось такий то борець, щоб ви знали".

„Жінко!" — розсердився Улас. — „Не доводь мене до люті, бо, їй Богу, піду!"

„А невже ж я тебе спиняю?"

„А щоб ти знала, що піду!"

„Боже провадь, дідьку пхай!"

„А таки піду, а щоб ти знала, що піду, за таке слово піду".

Ухопив шаблю, застромив за пояс пістолю й казан собі подати свитку, підбиту баранцями. Це значило, що він справді вибирався з хати.

Устя долонею обтирала губи. А це знову було познакою, що вона також від свого не відступить.

Улас поправив пояс і тупнув ногою. Встав, підперезався і по козацьки зібрався.

„А тепер, стара, обійму тебе. Сварлива ти, бо сварлива, але подруга чесна, нема що багато казати. Так. Може вже й не побачимося з собою. Хто його зна. Легко з хати вийти, та нелегко вернутися. Такі часи. Тримай же наше хазяйство кріпкою долонею та синам не дозволяй гуляти. Невісткам також. Ти це вмієш, може й краще від мене. А мене не поминай злом. Бачиш, я козак. Війна — козацьке діло. Доброму ділу і пособити годиться. Прощавай!"

І пригорнув її міцно до себе.

„Ой, пусти!" — скрикнула Устя. — „Та чого ти мене так душиш, як вовк вівцю!" — боронилася. — „Та йди вже, йди! А тримайся вітру, щоб з ніг не впав і кріпко пояс стягай, щоб не розсипались кости", — договорювала.

Нараз сіла на лавку і зміненим голосом спитала:

„То ти таки справді йдеш?"

„З таким ділом я не жартую, Усте. Знаєш мене".

„Не спиняю. Ось тобі й хрестик на дорогу. Може від нього відібється яка ворожа куля, а може він і відверне її від тебе. Дав би це Бог".

Зняла зі своєї шиї старий, срібний, чималий хрестик, поцілувала його й почепила Уласові.

„Носи його й не скидай ніколи, так, як і я його носила і не жалію цього. Бог поміг чимало літ з тобою прожити і прожити не найгірше".

„Авже-ж, авже-ж", — притакнув, тупцюючи Улас.

Хоч і спішився на війну, а все ж таки видно було, що жалував за жінкою і за тими світлицями, що в них не один щасливий день прожити довелось.

Аж і Нечаїха увійшла. Поверх свого одягу вбрала черничу рясу й ще сумнішою стала; сам сум. Але ж бо й краса її ще ясніше засяла. Лиш клякай і молися до неї.

(Далі буде)

З голосів преси

Прохання пана Потоцького

Цікаву й дуже характеристичну вістку з терену польської еміґрації коментує „Ноес Вінер Таґблят“:

»У той час, коли англійський уряд перевів у парляменті закон про поширення дипломатичних прав т. зв. союзних урядів у Лондоні, щоб серед англійського громадянства підтримати вагу фікції »посоюзнених европейських держав« — приходить з Вашинґтону вістка, яка розкриває ту цілу маріонетковість англійських експериментів із посоюзненою Польщею, Норвеґією, Голяндією та Бельгією. Колишній амбасадор »польської республики« при американському уряді, ґр. Потоцький, почав у цих днях заходи, щоб добитися добродійства американського громадянства. Як дуже йому залежить, щоб чимскоріше змінити свою громадянську приналежність, свідчить уже факт, що він особисто відвідав президента Рузвелта і просив його приспішити потрібні для цього формальності. Рузвелт пішов назустріч його проханню. Потоцький ще перед роком високопарно говорив про поворот до Польщі, заявив тепер одному із кореспондентів, що не має вже більше ніякої надії на самостійну Польщу і на те, що колинебудь вернеться до своїх поміщицьких маєтків.

А це ж не є будь-який собі поляк, що таким чином сходить з арени, але політик і дипльомат, який у політиці своєї батьківщини відограв рівно рішальну, як і зловісну ролю«.

Зусилля Ідена

Болгарсько-турецьке порозуміння викликало зрозуміле затривоження в Лондоні. Новий уклад сил на Близькому Сході наслідком цього порозуміння спонукав мабуть англійського міністра закордонних справ Ідена виїхати до Каїра, а звідтіля до столиці Туреччини Анкари. Крім цього, — як подає італійська преса з Бейруту, — багато мороки в Лондоні спричинив також конфлікт англійського уряду з начальними вождами англійських армій на Близькому Сході Вейвелом та Вилзоном. Справа в різниці поглядів на тлі продовжування війни на африканських фронтах.

На цю тему пише за італійською пресою „Ноес Вінер Таґблят“:

»З документів, зізнань англійських полонених та пояснень англійської головної кватири в Каїрі виходить, що англійці зле вираховували час тривання свого протиіталійського наступу в Африці. Починаючи офензиву в Лібії, вони рахували, що продовж 15 днів будуть уже в Тріполі й зіпхнуть італійців у море, як зробили це італійці у британському Сомалі. Тимчасом »Джіорнале д'Італія« стверджує, що 102 дні пізніше після промови Черчіля і 76 днів пізніше після початку офензиви Вейвела факти заговорили про зовсім щось протилежне до того, чого сподівалися англійці. Нині мусить Англія ствердити, що у Півн. Африці не можна нестримно гнатись уперед, бо держави осі є все готові протиставити свою коаліцію сил коаліції грецьких, бунтівничих французьких, польських та англійських боєвих сил.

Цю перспективу бачить нині перед собою Іден. Якщо він підсумує позитивний білянс своїх імпрез, тоді попробує нових інтриг і нових жестів, щоб вийти з небезпечної пастки, в яку попали англійські боєві частини. Але як не вийшли б ці його спроби, держави осі все є готові до спільної акції й все будуть в силі випередити й знищити кожну таку спробу. Нова фаза війни готується на Середземному морі«.

ВЕЛИКЕ ЗАХОПЛЕННЯ ПРОМОВОЮ ФІРЕРА В ІТАЛІЇ

РИМ, 26. II. — Італійська прилюдна думка вважає промову канцлера Гітлера з нагоди 21-их роковин оснування національно-соціялістичної партії безумовним потвердженням певности перемоги. Промову Фірера передавало італійське радіо безпосередньо з Мінхену. Таку саму певність перемоги зазначив Мусоліні у своїй недільній промові підчас щорічного звіту фашистівських боєвих союзів. Дуже сильне враження й глибоке вдоволення викликав в Італії спосіб, у який канцлер Гітлер зазначив нерозривний звязок обох революцій та обох її вождів. Повідомлення канцлера Гітлера про те, що німці затопили **215.000 тон** ворожих кораблів впродовж двох днів, є на думку італійців найкращим доказом того, до чого здібна боротьба великодержав оси на морі, що саме тепер починається. Особливо згадане повідомлення, що його італійці почули з уст канцлера Гітлера, викликала велике захоплення не тільки серед італійців, але також і серед німецьких слухачів, особливо серед німецьких військових відділів на Сицилії й у Північній Африці. Фанатична певність щодо майбутнього перейшла на всіх, що вже сьогодні здійснюють на Середземному морі братерство зброї.

—o—

— НЮ-ЙОРСЬКИЙ знавець бензини, інж. Лайл, остерігає перед недоцінюванням німецького виробництва погинних матеріялів.

— ЗА ПОЧИНОМ німецької адміністраційної влади збільшилася на 20 відсотків площа засіву збіжжя на зайнятих просторах Франції.

— ЦІНЦАР МАРКОВИЧ, югославянський міністр закордонних справ, приїде 26. ц. м. до Будапешту. Підчас цієї гостинни наступить виміна ратифікаційних документів мадярсько-югославянського договору приязни.

Господарські справи

НОВА ФАБРИКА ПЕРЕРІБКИ ЛЕНУ.

Німецький уряд звернув уже віддавна велику увагу на управу лену. Зокрема ж коли до Німеччини вернулася Познанщина, себто землі, що дуже надаються під управу цієї рослини, промисловий світ негайно цим зацікавився. Вже повстало велике промислове підприємство для перерібки цього сирівцю. Це підприємство (акційна спілка під назвою „Фляксверке Вартелянд А. Ґ.“) створили німецькі фабрики льняного промислу, з основним капіталом покищо одного міліона нім. марок. Спілка буде займатися акцією продукції, а саме обрібкою і перерібкою.

У нас лену управляють ще мало, дарма, що земля надається дуже добре під управу цієї рослини. В Коросні є ткацька школа, спеціяльно наставлена на науку продукції з льняних полотен. Така фабрика здалась би в нас також.

ДЕРЕВО В ГОСПОДАРСЬКОМУ ЖИТТІ НІМЕЧЧИНИ.

Ніодин нарід у світі не вміє так ощадно господарювати і так зужиткувати кожне добро як німці. Може це вже вроджений талант, а може витворили це важкі господарські умовини, серед яких приходилось німцям жити. Ось доказ — господарка з деревом. Ми знаємо дерево, як будівельний матеріял до всяких господарських виробів та на опал. Але в першу чергу на опал. У німців дерева йде на опал обмаль. Навіть на будівельні потреби стараються якнайменше користуватись деревом, заступаючи його іншим матеріялом. Зате більше дерева йде на промислові потреби — в гірництві, на залізницях, а найбільше в хемічно-технічному виробництві. З дерева роблять алькоголь для технічних потреб, деревний цукор, усякі білковинні продукти, навіть пашу для худоби, а далі целюльозу (болонник) на виріб паперу, на синтетичну вовну, на фабрикацію штучного шовку. Зокрема в ділянці хемічно-технічній використовують дерево так докладно, що навіть усякі деревні відпадки у фабриках не залишаються безужиточними. Є це великий поступ у перерібці дерева, а осягнені з нього продукти цінуться куди вище, ніж дерево на опал чи на будівництво.

Тому виплачується німцям спроваджувати дерево з інших, навіть далеких країв. А треба признати, що також німці вміють лісами господарити й у них щорічний приріст деревної маси з гектара вищий, ніж в інших краях.

Сьогодні Німеччина заводить у себе ощадності в опалових матеріялах, а то в дереві, вугіллі, торфі. Недавно вийшла пропаґандивна книжечка „Як опалюю правильно“, яку дістала кожна господиня дому в місті й на селі, щоб навчилася, як має ощадно й добре палити в печі. Тут іде не тільки про заощадження гроша й праці, але головно дерева.

Німеччина не має в порівнанні до інших держав менше лісів. Навпаки, відсотково до інших культур має навіть більше, до того кращий, бо виплеканий деревостан. До 1864 р. ніде не докуповувала. Щойно від того часу спроваджує дерево рік-річно від східних і північно-східніх сусідів. У 1928 р. спровадила аж 18 міліонів кубічних метрів дерева. Згодом, ізза недостачі девіз, мусіла обмежити довіз, всеєтаки між 1934—1939 рр. спроваджувала пересічно 9 міліонів кубічних метрів. Сама Німеччина, без Протекторату й без Г. Г., продукує річно 60, сьогодні потребує біля 90 міліонів кубічних метрів дерева.

Тому саме пішла ця пропаґанда за якнайбільшою ощадністю. Ми ж усі знаємо з практики, що мецький нарід у таких випадках піде за доброю порадою й виконає її.

ДРІБНІ ГОСПОДАРСЬКІ ВІСТІ.

— Управа міста Кракова. З днем 1. січня 1941 р. було постійно занятих у краківському маґістраті й у всіх маґістратських підприємствах 3.647 людей, у цьому 1.091 урядовців і 2.556 робітників. Тут ще не враховані міська поліція. Ці цифри говорять нам аж надто ясно, що значить для господарського життя народу мати в своїх руках міста. А щоб мати в своїх руках міста, треба мати людей у промислі, ремеслі, торгівлі, в урядничому персоналі та ін., бо щойно тоді можна охопити управу міста.

— Голяндія затягає позичку. Після програної війни Голяндія вже приходить наново до господарських сил. Впродовж року поправила вже багато зруйнованого. Тепер уряд затягає внутрішню позичку 500 міліонів голяндських ґульденів. Не маючи вже ніяких видатків на військові потреби, бо війська вже не має, вона може скоро прийти до себе, тим більше, що німецький уряд іде голяндцям на руку.

— Великі поклади залізної руди найдено в Данії на острові Фунен. Руда ця дуже добра, має в собі 34 відс. чистого заліза.

— Англія випродує постійно далі. Дуже часто доходять вістки, як англійський уряд випродує все Америці, навіть острови, щоб осягнути зброю чи гроші на воєнні потреби. Тепер розійшлися вістки, що Англія запропонувала продаж акцій на свої копальні цини. Америка вже здавна пробувала їх купити, але досі ця трансакція не вдавалася, тому мусіла купувати цей метаь в Англії. Англія має в своїх руках 35 відсотків світової продукції. Вона з іншими державами, що також мають копальні цини, творила картель і всі вони вдержували ціну на однаковій висоті. Тепер Англія сама пропонує продаж, але Америка вже горожиться і ще хоче купити акції на кавчук.

Новинки

КАЛЕНДАР

ЛЮТНЯ

27. Четвер — Авксентія
28. Пятниця — Онисима

УСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, яким висилаємо щоденник звичайною поштою — з поштовою маркою — здержали з днем 24. ц. м. висилку часопису. Висилку розпічнемо по вирівнанні залеглої передплати й надісланні передплати на місяць березень. Усім тим передплатникам висилаємо окремо пригадки.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР заходом Жіночої Секції УОТ Краків відбудеться в суботу 1. березня в салях УОТ Краків, Адольф Гітлер-Пляц 12/II. Початок в год. 20-ій. Танкова музика, добірний буфет. Вступ за запрошеннями. — В и д і л.

— ВІДЧИТ Д-РА СТ. ШУХЕВИЧА. В середу 26. лютого ц. р. в год. 7-ій вечором виголосить д-р Ст. Шухевич цікавий відчит п. н. »Гумор на процесах« у Кракові, в салі УОТ (Т-ва »Просвіта«) Адольф Гітлер-Пляц 12/II.

— НА ЗИМОВУ ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили у ВОЛОДАВІ: дир. ПСК Василь Щербій 100 зол.; мануфактурна крамниця Дибайла й Пилявки 50 зол. і кличе Вовка, Пацамая і Бульбяка, усіх з Володави. Федір Заборовець 40 зол.; Беслядинський 20 зол.; П. Лисак з Ганська 10 зол. — Хто черговий?

— ЗАХОДОМ перемиського мужеського пропагандивного хору „Бандурист" відбувся в Радимні дня 19. лютого 1941 р. „Концерт Колядок та Щедрівок". Хор виступив з багатою програмою, якої поодинокі точки вивів зовсім удатно. Чистий дохід у висоті 100.— зол. переслала Делеґатура УДК в Радимні на фонд допомоги українському студентству. 865 1-1

— СЕКЦІЯ Українських Торговельників при Делеґатурі УДК в Радимні влаштувала дня 8. лютого ц. р. забаву, з якої чистий дохід у висоті 507.02 зол. призначила на фонд допомоги українському студентству. Орґанізаторам цієї забави, що присвячувала їм така ціль, належиться признання. 866 1-1

— ДРУЗІ-ГОСТІ зложили з нагоди імянин п. Кия Василя в Радимні дня 14. І. 1941 на фонд допомоги українському студентству 46.— зол. 867 1-1

— ЗЛОЧИННІСТЬ У ЛОНДОНІ. За крадіж меблів і фортепяну засудили на 4 роки 53-літнього Стеверта, наглядача робітничих залог, занятих усуванням румовищ, що повстали внаслідок атак німецьких літаків. Ограбоване помешкання було власністю одного анґлійського вояка. Тому, що треба було б видавати масові присуди смерти на грабіжників, анґлійський уряд зніс кару смерти за грабіж.

— ВІЙСЬКОВІ круги в Анґлії думають у днях з поганою погодою висвітлювати фільми, що мають заступити вправи.

— В АНҐЛІЇ зірвали зі старим звичаєм і дозволили на театральні й кінові представлення в неділю. Вони призначені перш усього для робітників і вояків, що зайняті ввесь тиждень.

— У МАРСЕЮ вмер б. французький морський міністр Кампінкі. Покійному було 58 літ. Він був одним із найзавзятіших підбехтувачів до війни. У 1927 р. Кампінкі заступав на процесі проти Шварцбарта родину пок. Петлюри.

Короткі вістки

= НІМЕЦЬКИЙ амбасадор в Анкарі фон Папен приймав обідом болгарського посла Кирова і своїх турецьких друзів. При тій нагоді фон Папен склав сердечні ґратуляції болгарському послові і представникові турецького міністерства закордонних справ.

= АНҐЛІЙЦІ купують в Америці старі кораблі й платять за них кожну ціну. Недавно купили два старі вуглеві кораблі, що їх вибудували ще 30 літ тому. Анґлійці заплатили за них 600.000 долярів.

= АНҐЛІЙСЬКИЙ міністр закордонних справ Іден прибув з ген. Ділем до Каїра на інспекцію армії Нілю.

= АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА гостро критикує міністра мореплавби Кросса за марнотравність кораблів і залог та домагається зміни на становищі міністра.

= АРМІЯ Злучених Держав має тепер 867.000 вояків, з того 450.000 реґулярного війська й 223.000 змобілізованої національної ґвардії. Решта складається з новобранців, покликаних до війська на основі закону про примусову військову службу.

= ҐЕН. АНТОНЕСКУ звернувся з відозвою до румунського народу. Він заявив, що Румунія може вже з довірям дивитися у майбутнє. Тепер уже всюди панує лад і порядок.

= АНҐЛІЙЦІ припинили працю Анґлійського Інституту, звільнили його болгарських урядовців, підготовляють виїзд співробітників до Царгороду.

= В АМЕРИЦІ процвітає спекуляція ґрунтами, призначеними для військових цілей, або під обєкти воєнного промислу.

= ВИСОКИМ британським комісарем Південно-африканської Унії іменували лорда Герлеча. Він був довголітнім членом анґлійського уряду. Поки його іменували лордом, він називався Орисбай-Гор.

Малий фейлетон

„У попа була собака..."

Колись десь читав я якесь оповідання про те, як гарно бавився один хлопчиско.

Оригінально бавився: брав кусень сирого мяса, привязував до шнура, кидав голодному псові до рота й, коли той проковтував його, вишморгував мясо з горла.

І знову, і знову. І ще раз, і ще раз.

Дуже гарна забава!... Просто — прекрасна, можна сказати!...

Хлопчиско цей з думки мені не йде, коли чую про заходи в справі допомоги українському студенству.

Спочатку закричали всі одноголосно:

— Та, як? Та щоб ми тих 840 студентів без студій залишили? Ніколи! Ми, громадянство, не допустимо до цього!...

Уявляю, з якою полекшою в душі зітхнуло, почувши це, наше бідолашне студентство.

Крилатий час летів. Падали поволі гроші до карнавки й падала разом із ними студентська надія.

— Невже-ж не... Та ні — маймо терпець, почекаймо трохи!... Наше громадянство нас не залишить!...

Гуділи ґазети про допомогу, друкували списки жертводавців, заклики до пожертв, заохоти, проекти, постанови, резолюції...

Студентські надії поволі росли вгору, як росте стовпець живого срібла в термометрі.

— Ну, та ніхто ж не постоїть за нас, як наше рідне громадянство!

Час летів, як на крилах, поволі постукували грошеві лепти об денце карнавки й знову поволі падала студентська надія:

— Щось воно не теє... Невже-ж...

А ґазети знову шуміли про допомогу, друкували відозви, друкували заклики, заохоти, постанови, резолюції...

Підносився термометр...

Падали лепти до карнавки...

Падали студентські надії.

Знову кричали ґазети про допомогу...

Зовсім, як у тій знаній нашій пісенці про попову собаку.

*

Славна Громадо! Скажіть, допомагаємо ми нашому бідолашному студентству, чи граємося у веселу забаву, як той дотепний хлопчиско з оповідання?...

ТРИФОН ЧУГАЙСТЕР.

З нових видань

Das General-Gouvernement ч. 4.

Перед нами 4. січневе число інформаційного журналу »Das General-Gouvernement«. На його зміст складаються:

Ґубернатор д-р Отто Вехтер: »Суспільні уладження у краківському дистрикті«; Сепп Рерль: »Зимовий спорт«; Ґустав Андрашко: »Громадське життя в радомському дистрикті«; Макс Отто Вандрей: »Старовинна німецька винарня в Люблині«; д-р Карло Пайхер: »Розбудова східньої залізниці«; д-р Карльгайнц Шмідт: »Німецька пошта Схід«; Ернст Барґель: »На південь від кордону: Словаччина — культурний краєвид Середньої Европи«; Ганс Венатір: »Фоґт Бартольд« (виїмок з повісти); д-р Євген Ю. Пеленський: »Арійська традиція українського Різдва«; Бібліографія. — Ст. 56, 4°, в тому 39 ілюстрацій.

Перші 3 статті представляють розвиток німецького товариського життя в Ґен. Ґубернаторстві. Ґубернатор д-р Вехтер підкреслює вагу товариського життя в рідному середовищі та велике значіння »Німецьких Домів«, відпочинкових домівок для здорового розвитку національної спільноти. Це дуже важна справа, а так занедбана у нас, головно між краківськими українцями.

Окремі статті присвячені розбудові залізниці й пошти в Ґен. Ґубернаторстві. Цій великій, повній самопосвяти праці німецьких залізничників і поштовиків завдячуємо відбудову цих важних ділянок. Слід згадати, що й у залізниці й у поштових урядах працює чимало українців і число їх постійно зростає.

Історичний перегляд про долю Словаччини продовж тисячеліття подав Е. Барґель. Дальше подано цікавий виїнок з повісти Ганса Венатіра »Фоґт Бартольд«. Це повість з життя німців-кольоністів.

На окрему увагу заслугує наукова стаття д-ра Є. Ю. Пеленського: »Арійські традиції українського Різдва«. Автор сягнув до арійської спільноти народів і виказує, що український народ у своїх різдвяних обрядах зберіг багато прадавніх звичаїв з праарійської давнини. Поганські святкування в честь сонця зійшлися часово з християнським Різдвом, Новим Роком і Водохрещою. Численні читачі цього журналу матимуть змогу пізнати різдвяні звичаї українського народу.

Вкінці д-р Гайнріх Курц, редактор цього репрезентивного журналу Ґен. Ґубернаторства, помістив огляд нових німецьких видань.

Гарні й актуальні світлини доповнюють цей направду вартісний журнал. І. Д.

—o—

Посмертна згадка

Михайло Остапяк

В пятницю 21. лютого ц. р. в год. 22-ій згинув трагічною смертю невіджалований працівник на народній ниві, Михайло Остапяк, учитель села Верещці Великі, холмського повіту.

Покійний народився 17. січня 1915 р. у Радчі, повіт Станиславів. Матуру склав у станиславівській гімназії в 1935 р. Студіюючи фільософію, опісля богословські науки, бере участь у суспільній праці. Підчас літніх ферій працює над національним освідомленням шкільної молоді, що в польській школі не мала навіть змоги навчитися по українськи читати. За це засудив його польський суд на кару вязниці. Восени 1939 р. береться до праці над піднесенням холмського села. Відразу дістає призначення на становище учителя в селі Верещці Великі. Його позитивна праця відразу викликує невдоволення серед польського населення. Воно старається всякими способами застрашити й відтягнути Його від праці. Одначе сильна віра в здійснення Його найкращих бажань не застрашила Покійного в продовжуванні праці. Ні неприємності, ні погрози атентату не відірвали Його від трудів. З муравлиною завзятістю до самої смерти працював на своєму становищі. Бл. п. Михайло Остапяк — один із найкращих працівників холмського повіту. Від самого початку розвинув працю в свому селі й, не зважаючи на матеріяльні недомагання, свого становища не зміняв на краще. Для людини повної посвяти й любови для свого „найменшого брата" матеріяльні вигоди не представляли ніякої вартости. І він на це не зважав. У свому селі зорґанізував кооперативу, УОТ, Курінь Молоді, — в усіх клітинах брав живу участь — навіть очолював деякі з них. І праця Його перервалась так ненадійно. Впав на стійці невтомний працівник Холмщини. Ще 21. лютого ц. р., будучи в Холмі, розвивав пляни праці, а кілька годин опісля, підчас повороту додому, згинув трагічною смертю. Український Допомоговий Комітет у Холмі, Союз Кооператив у Холмі, Повітова Секція Учителів холмського повіту, Українська Освітні Товариства повіту, зорґанізована молодь, приятелі й знайомі висловлюють свій жаль. Холмська земля, для якої життя своє віддав, нехай буде Т... пером!

В. В.

З українського життя

ЛЮБЛИН

Секція Опіки над Дітьми під проводом інж. Томашівської повстала при рефераті суспільної опіки УДК. Вона дає сніданки учням і ученицям української нар. школи та опікується дітьми у шкільному й дошкільному віці; одного школяра, що залишився без родичів, секція утримує. З весною відкриє секція дошкілля і для тої цілі переводить евіденцію у дошкільному віці. З огляду на повстання секції зліквідувався батьківський кружок при українській школі, що під проводом І. Сидорової вів доживлювання шкільної дітвори, давав їй допомогу, уладжував дитячі імпрези і т. п.

Лікарську порадню при УДК відкрито 13. лютого в домівці УДК. Кожного четверга від год. 18. до 19. д-р Лявфер даватиме лікарські поради, для незаможних — безплатно.

»Люблинською Пяткою« називають невеличку аматорську трупу, що її зорганізував інсп. Ткачук. Зі своєю веселою програмою (скечі, інсценізація жартів, пісні і т. п.) виступала вона спершу лише в Люблині (на св. Миколая, на чайних вечорах), тепер виїздить у неділі до міст Холмщини, а дохід зі своїх імпрез та з розпродажі портретів Шевченка (виданих люблинським УДК) дає на фонд допомоги студентству. Склад »Пятки«: пп. Кашубинська, Луцька, Ткачук (рівночасно конферансіє), Кашубинський, Рибак (молодий).

Вечерок на допомогу українському студентству відбудеться 1. березня. Комісія допомоги студентству, організуючи цю імпрезу, приготовляє багату й різнородну програму (вокальні продукції, національні танки і т. п.).

Шоферський курс веде при люблинському УДК проф. Чубатий. З курсу користає багато осіб, не лише місцевих, але й замісцевих. Ті останні мешкають разом та дістають харч по знижених цінах у харчівні УДК.

КУРС ДЛЯ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ХОЛМЩИНИ Й ПІДЛЯШШЯ.

Відділ культурної праці УЦК уладив у Замісті 2-тижневий курс для культурно-освітніх працівників Холмщини й Підляшшя. Подібний курс для Лемківщини й Надсяння почнеться незабаром у Сяноці.

В курсі мали взяти участь референти культурної праці УДК і Районових Делегатур та організатори терену — приблизно по одному на 20—25 місцевостей; лише з повітів, де українського населення дуже мало, сподівалися організатори курсу по одному кандидатові. Коли б усі УДК були дали таке мінімум курсантів, у курсі було б взяло участь понад 30 осіб. Тимчасом курсантів є лише 19: 6 із Замістя, 3 з Грубешева, ро 2 з Білої, Білгораю та Белза, по 1 з Холма, Красниставу, Люблина та Володави. Одинокий радинський УДК не прислав на курс нікого.

Майже всі УДК уважно поставилася до вибору кандидатів, так, що велика більшість відповідає поставленим вимогам: 3 курсантів має покінчену вищу освіту, 3 непокінчену, 5 ґімназійну матуру, 5 непокінчену середню освіту, лише 3 — 7 кляс народньої школи. Про умовий рівень курсантів свідчить жива участь у дискусіях (після викладів), що стоять на поважному рівні. Учасники курсу відповідають також моральним вимогам, які приходиться ставити до культурно-освітніх працівників. Живучи по таборовому, вони зберігають безоглядну дисципліну, охоче виповняють доручені завдання.

Прелеґентами були: м-р М. Дужий, інсп. В. Гафткович, референт культурної праці УДК в Замісті, І. Базарко, Н. Дорошенко-Савченкова, д-р Сагайко, м-р Ольхівський, м-р Б. Галайчук і ін.

Програма курсу була така: I. **Вступ:** Орґанізація українського життя в Ген. Ґубернаторстві — 1 год., Стан, потреби та правна основа нашої культурної орґанізації — 1 год., Поняття й основи культурно-освітньої праці й наша виховна система — 2 год. — II. **Орґанізація:** Референтура культур. праці при УДК, як осередок культурної орґанізації й праці — 3 год., Внутрішня орґанізація УОТ (провід, членство, гуртки) — 3 год., Програма, плянування і річевий поділ праці УОТ — 3 год., Співпраця УОТ з іншими місцевими установами — 2 год., Провірка діяльности УОТ — 2 год. — III. **Діловодство й господарка:** Діловодство УОТ (книга членів і виказки, протоколи засідань і сходин, денник праці й звіти, хроніка) — 3 год., Домівка УОТ (її зовнішній та внутрішній вигляд, урядження, прикраси, сцена) та будова власного дому — 3 год., Господарка й касовість УОТ (враз із діловодством: касова книга з прилогами й інвентар майна) — 3 год., — IV. **Зміст і методика:** Вага знання середовища для культурно-освітньої праці й виховна пропаґанда — 3 год., Як переводити сходини, голосні читання й гутірки — 3 год., Як повести боротьбу з неписьменністю — 3 год., Методика популярних викладів — 2 год., Як перевести курс національного виховання — 3 год., Імпрези: підготова вистави та свята — 3 год., Бібліотека та її праця (діловодство, пропаґанда, освіта) — 10 год., *Релігійно-моральне* виховання, етика суспільного життя — 2 год., Як плекати культуру товариського життя (гри, розваги, забави — в домівці та під вільним небом) — 3 год., Фізичне виховання на селі — 1 год., Роля УОТ в ділянці народнього здоровля (суспільна ґігієна) — 2 год., УОТ в боротьбі з алькоголізмом і нікотинізмом — 2 год., Фахове освідомлення — 1 год., Збирання музейного й фолькльористичного матеріялу — 1 год., УОТ на сторожі національної спільноти — 1 год. — V. **Культурно-освітній працівник:** Особисті прикмети культурно-освітнього працівника — 1 год., Співробітництво з пресою та культурна пропаґанда — 3 год., Вишкіл членів Проводів УОТ — 1 год., Наші найближчі завдання — 1 год. Разом 70 годин. Щоденно: руханка й гри, впоряд і спів. Одні відвідини села.

На двох відчитах м-ра Ольхівського, які відбулися в рямах курсу: „З минулого Замістя" і „Холмщина й Підляшшя в історії України", взяло участь місцеве українське громадянство. Мило вражало, що на відчиті зявилося чимало замістських міщан.

—o—

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79